

1

UDC 616.89

SPSIDE 39 (1) 1 - 72 (2011)

ISSN 0303-7908

SOCIJALNA PSIHIJARIJA SOCIAL PSYCHIATRY

ZAGREB

VOL. 39 2011

BROJ/NUMBER 1

S A D R Ź A J - C O N T E N T S

IZVORNI ZNANSTVENI RADOVI/ORIGINAL SCIENTIFIC PAPERS

V. Popović-Knapić, L. Akrap, M. Kramarić, L. Basara

Ispitivanje stavova srednjoškolske populacije prema psihičkim bolesnicima – anti-stigma program

(Assessment of secondary school population attitudes towards patients with mental disorders – anti-stigma program).....3

S. Rusac

Psihičko i fizičko zdravlje starijih osoba i povezanost s doživljenim nasiljem u obitelji

(Mental and physical health in the elderly and association with family violence).....12

PREGLEDI/REVIEWS

B. Begovac, I. Begovac

Grupna kohezija u grupnoj psihoterapiji

(Group cohesion in group psychotherapy)19

N. Prosinečki

Animal-assisted therapy – novi trend u liječenju osoba s psihičkim i intelektualnim smetnjama

(Animal-assisted therapy – a new trend in the treatment of persons with mental and intellectual disorders)25

D. Gupta

Psihosocijalni aspekti odijevanja i mentalno zdravlje u zapadnoj i islamskoj kulturi

(Psychosocial aspects of clothing and mental health in western and islamic culture)34

STRUČNI RADOVI

A. Halmi, J. Vidaković

Klinička studija slučaja anoreksije primjenom dinamičke analize vremenskih nizova

(Anorexia clinical case study by dynamic analysis of time sequences)41

M. Totić, L. Mužinić, V. Jukić

Obilježja pacijenata hospitaliziranih u Psihijatrijskoj bolnici Vrapče zbog pokušaja suicida

(Characteristics of patients hospitalized at Vrapče Psychiatric Hospital for attempted suicide)53

B. Restek-Petrović, S. Kezić, M. Mihanović, M. Grah, N. Kamerman, N. Mayer

Suicid oboljelog od PTSP-a: reakcija žalovanja u bolničkom grupnom psihoterapijskom i socioterapijskom programu

(Suicide of a PTSD patient: mourning reactions in the inpatient psychotherapeutic and sociotherapeutic program)59

V. Popović-Knapić, N. Brataljenović-Svilokos, Z. Madžarac

Psihijatrijski simptomi Wilsonove bolesti – diferencijalno dijagnostička dilema

(Psychiatric symptoms of Wilson's disease – a differential diagnosis dilemma)65

UPUTE AUTORIMA/NOTES TO CONTRIBUTORS71

ISPITIVANJE STAVOVA SREDNJOŠKOLSKE POPULACIJE PREMA PSIHIČKIM BOLESNICIMA – ANTI-STIGMA PROGRAM

VESNA POPOVIĆ-KNAPIĆ, LEONIDA AKRAP, MILIVOJ KRAMARIĆ i LATINKA BASARA¹

Klinika za psihijatriju, Klinički bolnički centar Zagreb i ¹VE-VI-MA d.o.o., Zagreb, Hrvatska

U okviru programa smanjenja stigme i diskriminacije psihičkih bolesnika proveli smo ispitivanje stavova srednjoškolske populacije prema psihičkim bolesnicima. Ispitivanjem smo obuhvatili 156 učenika prvih, drugih i trećih razreda dviju srednjih škola (strukovna i gimnazija) s područja Grada Zagreba. Cilj ispitivanja bio je utvrditi smjer, intenzitet i konzistenciju stava srednjoškolaca prema psihičkim bolesnicima te identificirati sociodemografske i iskustvene varijable koje mogu doprinijeti formiranju i održavanju negativnih stavova prema psihičkim bolesnicima, a na temelju dobivenih podataka odrediti optimalni oblik i sadržaj edukacije. Složeni instrumentarij uključuje procjenu afektivne, kognitivne i bihevioralne komponente stava te njihovu međusobnu konzistenciju. Zagrebački srednjoškolci su prema psihičkim bolesnicima pokazali pozitivan kognitivni, deklarativni aspekt stava, umjereno izraženu spremnost na pomagačke aktivnosti te blago negativnu afektivnu komponentu stava uz iskazanu socijalnu distancu. Negativniji stav, odnosno izrazitije socijalno odbacivanje psihičkog bolesnika, pokazuju učenici strukovne škole, oni s manjim stupnjem prethodnog kontakta te manjim znanjem o psihičkim bolestima. Na temelju dobivenih podataka zaključili smo da ćemo optimalni učinak anti-stigma programa ostvariti u formi radionica usmjerenih prvenstveno na promjenu negativne afektivne komponente stava i facilitaciju kontakta s psihičkim bolesnikom.

Ključne riječi: stigma, anti-stigma program, adolescenti, psihički bolesnik, stav

Adresa za dopisivanje: Vesna Popović-Knapić, dr. med.

Klinika za psihijatriju

Klinički bolnički centar Zagreb

Kišpatićeva 12

10 000 Zagreb, Hrvatska

E-pošta: vesna.popovic-knopic2@zg.t-com.hr

SUMMARY

ASSESSMENT OF SECONDARY SCHOOL POPULATION ATTITUDES TOWARDS PATIENTS WITH MENTAL DISORDERS – ANTI-STIGMA PROGRAM

V. POPOVIĆ-KNAPIĆ, L. AKRAP, M. KRAMARIĆ and L. BASARA¹

University Department of Psychiatry, Zagreb University Hospital Center and ¹VE-VI-MA Co., Zagreb, Croatia

Assessment of high-school population attitudes towards psychiatric patients was done as part of the anti-stigma program intended to reduce discrimination of persons with mental disorders. The study included 156 secondary school students (trade school and high school) from Zagreb. The aim of the study was to identify the direction, intensity and consistence of secondary school students towards persons with mental disorders, along with sociodemographic and experiential variables potentially contributing to the formation and maintenance of negative attitudes towards these patients, in order to determine the optimal form and contents of education based

on the data obtained. The complex instrumentarium included evaluation of affective, cognitive and behavioral attitude components and their interacting consistence. The Zagreb secondary school students showed positive cognitive declarative aspect towards persons with mental disorders, with moderately expressed readiness to help, mildly negative affective component and pronounced social restraint. A more negative attitude, i.e. more pronounced social rejection was recorded in trade school students, those with a lower level of previous contact and lower level of knowledge about mental disorders. The information obtained indicated that optimal effect of anti-stigma program could be achieved through workshops primarily focused on modifying the negative affective attitude component and facilitating contact with persons with mental disorders.

Key words: stigma, anti-stigma program, adolescents, persons with mental disorders, attitude

PSIHIČKO I FIZIČKO ZDRAVLJE STARIJIH OSOBA I POVEZANOST S DOŽIVLJENIM NASILJEM U OBITELJI

SILVIA RUSAC

Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet, Studijski centar socijalnog rada, Zagreb, Hrvatska

Dosadašnja istraživanja nasilja nad starijim osobama u obitelji potvrdila su povezanost između izloženosti nasilju u obitelji i lošijeg psihičkog i fizičkog zdravlja starijih osoba. Stoga su ciljevi ovog istraživanja: 1) utvrditi kako starije osobe procjenjuju svoje psihičko i fizičko zdravlje, 2) ispitati povezanost psihičkog i fizičkog zdravlja starijih osoba i doživljenog nasilja u obitelji. U istraživanju je sudjelovalo 1000 osoba starijih od 65 godina, od toga 38,0% osoba muškog spola (N=380) i 62,0% ženskog spola (N=620). Istraživanje je provedeno u kućanstvima na području Grada Zagreba. Rezultati ovog istraživanja pokazali su da starije osobe relativno dobro procjenjuju svoje zdravlje, a nešto bolje procjenjuju svoje psihičko zdravlje. Također, rezultati su pokazali da postoji statistički značajna povezanost između lošije procijenjenog psihičkog i fizičkog zdravlja i izloženosti psihičkom nasilju u obitelji. Dakle, utvrđeno je da psihički zlostavljane starije osobe iskazuju lošije psihičko i fizičko zdravlje.

Ključne riječi: starije osobe, psihičko i fizičko zdravlje, nasilje u obitelji

Adresa za dopisivanje: Doc. dr. sc. Silvia Rusac

Sveučilište u Zagrebu

Pravni fakultet

Studijski centar socijalnog rada

Nazorova 51

10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: (01) 4895-818; e-pošta: srusac@pravo.hr

SUMMARY

MENTAL AND PHYSICAL HEALTH IN THE ELDERLY AND ASSOCIATION WITH FAMILY VIOLENCE

S. RUSAC

Social Service Study, School of Law, University of Zagreb, Zagreb, Croatia

Studies of family violence involving the elderly have demonstrated the association of exposure to family violence with poor mental and physical health in the elderly. Therefore, the aim of the present study was 1) to determine how the elderly assess their mental and physical health, and 2) to assess association of mental and physical health in the elderly with their family violence experience. The study included 1000 individuals older than 65, 380 (38.0%) male and 620 (62.0%) female, from Zagreb. Study results showed the elderly to evaluate their health as relatively good and mental health even better. There was a statistically significant correlation between poorer evaluation of their mental and physical health and exposure to family violence. Accordingly, the elderly exposed to mental abuse showed poorer mental and physical health.

Key words: the elderly, mental and physical health, family violence

GRUPNA KOHEZIJA U GRUPNOJ PSIHOTERAPIJI

BRANKA BEGOVAC i IVAN BEGOVAC¹

Klinika za psihijatriju i ¹Klinika za psihološku medicinu, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

Grupna kohezija bitan je terapijski faktor u grupnoterapijskom radu i jedan od jedanaest primarnih terapijskih faktora u radu s grupom prema Yalomu. Cilj ovog rada je definiranje pojma grupne kohezije u svjetlu Yalomovog koncepta i pokušaj razgraničavanja od pojmova grupne koherencije i dinamičkog matriksa. Radom se nastoji prikazati važnost grupne kohezije u svakodnevnom radu s grupama različitih terapijskih setting-a. Zaključak je popraćen kratkim kliničkim isječcima u svrhu praktičnog približavanja vrijednosti ovog pojma.

Ključne riječi: kohezija, koherencija, matriks, grupna psihoterapija

Adresa za dopisivanje: Branka Begovac, dr. med.

Klinika za psihijatriju
Klinički bolnički centar Zagreb
Kišpatićeva 12
10000 Zagreb, Hrvatska
E-pošta: bbegovac@gmail.com

SUMMARY

GROUP COHESION IN GROUP PSYCHOTHERAPY

B. BEGOVAC and I. BEGOVAC¹

Department of Psychiatry and ¹Department of Psychological Medicine, School of Medicine, University of Zagreb, Zagreb University Hospital Center, Zagreb, Croatia

Group cohesion is an important therapeutic factor in the group psychotherapeutic work and one of the eleven primary therapeutic factors in the work with a group according to Yalom. The aim of this work is to define the term of group cohesion in the light of Yalom's concept. It is proposed to separate this term from the term of group coherence and dynamic matrix. This article is trying to show the importance of group cohesion in daily work with groups in different therapeutic settings. Short clinical vignettes are presented to illustrate group cohesion.

Key words: cohesion, coherence, matrix, group psychotherapy

ANIMAL-ASSISTED THERAPY - NOVI TREND U LIJEČENJU OSOBA S PSIHIČKIM I INTELEKTUALNIM SMETNJAMA

NINA PROSINEČKI

Služba za socijalni rad, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

Cilj rada je definirati Animal-Assisted Therapy (AAT), prikazati povijesni razvoj, bitne autore koji su poticali korištenje životinja u terapijske svrhe (čak i prije postojanja teorijskog okvira), današnji status i njeno mjesto u suvremenim terapijskim pristupima osobama s različitim vrstama psihičkih i somatskih poremećaja. Prikazane su sve životinje koje se mogu koristiti u terapijske svrhe i uvjeti pod kojima se mogu koristiti i sudjelovati u seansama s terapeutom. Također je prikazano koje su koristi AAT u radu sa starijim osobama u domovima umirovljenika, kroničnim shizofrenim pacijentima koji su smješteni u ustanove, djecom s intelektualnim teškoćama, autizmom, ovisnicima i u sklopu obiteljske terapije. Opisuje se i značenje takve vrste terapije u djelokrugu socijalnog rada. Daje se prikaz djelovanja Udruge Krila i Centra Silver, kao hrvatskih paralela korištenja životinja u terapijske svrhe.

Ključne riječi: animal-assisted therapy, terapijske životinje, psihičke bolesti, tjelesna oštećenja

Adresa za dopisivanje: Nina Prosinečki

*Služba za socijalni rad
Klinički bolnički centar Zagreb
Kišpatićeva 12
10000 Zagreb, Hrvatska
E-pošta: ninaprosinecki@net.hr*

SUMMARY

ANIMAL-ASSISTED THERAPY – A NEW TREND IN THE TREATMENT OF PERSONS WITH MENTAL AND INTELLECTUAL DISORDERS

N. PROSINEČKI

Social Service, Zagreb University Hospital Center, Zagreb, Croatia

The aim of this paper is to define animal-assisted therapy, to describe its historical development, and to present relevant authors having advocated the involvement of animals in therapeutic process (even before the existence of theoretic foundation), its current role and place in therapeutic approaches to people with various mental and physical disorders. We illustrate which animals and under what specific criteria can be considered therapy animals and participate in sessions along with therapist. We also demonstrate the benefits of animal-assisted therapy in the work with elderly residents in long-term care facilities, chronic schizophrenia inpatients, illegal substance abusers, children with intellectual difficulties and autism, and in the context of family therapy. We emphasize the role of animal-assisted therapy within the frame of social work and give an overview of the Krila (Wings) Society and Silver Center, the Croatian model of including animals for therapeutic purposes.

Key words: animal-assisted therapy, therapy animals, psychiatric disorder, physical disability

PSIHOSOCIJALNI ASPEKTI ODIJEVANJA I MENTALNO ZDRAVLJE U ZAPADNOJ I ISLAMSKOJ KULTURI

DIJANA GUPTA

Fakultet humanističkih nauka – Komunikologija, Univerzitet Džemal Bijedić, Mostar, Bosna i Hercegovina

Globalizacija nije samo odraz ekonomske i gospodarske djelatnosti već utječe i na različite kulture. Te kulture utječu jedna na drugu rastućim intenzitetom, što ponekad dovodi i do međusobnih sukoba. Najnovije u „sukobu civilizacija“ je pitanje „vela“ ili „hidžaba“. Prekrivanje glave i lica preporučuje se muslimanskim ženama, nasuprot „oskudno odjevenim“ ženama zapadnih društava. Igra snaga u međunarodnoj politici koristi se kao sredstvo propagande, pri čemu granica između stvarnog i imaginarnog pitanja često dobiva zamagljenu sliku. Osobni izbor odjeće i dalje će definirati pojedinca i njegovu osobnost, ali je i posljedica klimatskih, geografskih, povijesnih, kulturoloških i ekonomskih utjecaja. U tom je kontekstu sloboda izbora izravno povezana s liberalizacijom. Pretjerivanje bilo koje vrste rijetko donosi nešto dobro, a to vrijedi i za odjeću kao izraz divergentnih životnih stilova. U današnjem dinamičnom vremenu potreba za prihvaćanjem stvarnosti trebala bi rezultirati i prihvaćanjem različitih životnih stilova.

Ključne riječi: veo, hidžab, odjeća, muslimanke, zapadno društvo, liberalizacija, globalizacija, kultura

Adresa za dopisivanje : Asist. Dijana Gupta
Kralja Tomislava 7
88000 Mostar, BiH
E-pošta: dijana.gupta@tel.net.ba

SUMMARY

PSYCHOSOCIAL ASPECTS OF CLOTHING AND MENTAL HEALTH IN WESTERN AND ISLAM CULTURES

D. GUPTA

School of Humanistic Sciences – Communicology, Džemal Bijedić University, Mostar, Bosnia and Herzegovina

It is being increasingly perceived that globalization cannot be viewed as an economic activity only. Diverse cultures are influencing each other with growing intensity and sometimes also resulting in new areas of contention. The very latest in the ‘clash of civilizations’ is the issue of ‘veil’ or ‘hidzab’ recommended for Moslem women versus scantily clothed ‘liberated’ women of Western societies. The power-play in international politics uses such issues for propaganda wherein the line between the real and imaginary issues is often blurred. Personal choice of clothes continues to define an individual’s personality, shaped, of course, by climate, geography, history, culture and economic status. In the context of women, the freedom of choice has come to be directly linked with liberalization and their empowerment. Excesses of any kind seldom bring any good and this holds true for clothing as well. The dynamic times demand education about the reality, which should result in acceptance of divergent lifestyles.

Key words: veil, women, clothes, Moslem, Western society, globalization, liberalization, culture

KLINIČKA STUDIJA SLUČAJA ANOREKSIIJE PRIMJENOM DINAMIČKE ANALIZE VREMENSKIH NIZOVA

ALEKSANDAR HALMI i JOSIP VIDA KOVIĆ

Odjel za turizam i komunikacijske znanosti, Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvatska

Kliničko-dijagnostička i epidemiološka istraživanja anoreksije u znanstveno-istraživačkoj praksi socijalnog rada prava su rijetkost. Iako se anoreksija kao socijalno-medicinski problem pojavljuje već u srednjem vijeku, 90-ih godina dolazi do njene prave ekspanzije, a u nekim zemljama (SAD, Velika Britanija, Italija, Francuska) poprima i ozbiljne epidemiološke razmjere. Autori su svoje istraživanje usmjerili na kliničku studiju slučaja anoreksije praćenjem vremenskih nizova u sklopu kojih su opazili „neobične atraktore” koji se mogu pripisati kaotičnoj dinamici. Podaci su se prikupljali u pravilnim vremenskim intervalima (tjednim praćenjima) pomoću ljestvica procjena tijekom četiri mjeseca. U svrhu prikupljanja empirijskog materijala korišteni su specifični nacrti u studiji slučaja: A-B nacrt ili bazični dizajn u sklopu kojega se podaci prikupljaju u fazi opservacije (A-faza ili faza monitoringa) i u fazi intervencije (B-faza ili faza tretmana) i A-B-C nacrt ili sukcesivni nacrt (kada se pokaže da ciljane intervencije nisu dovele do očekivanih rezultata ili output-a). Postavljene hipoteze testirane su klasičnim statističkim postupcima (postupak dviju standardnih devijacija, analizom frekvencija, sekularnim trendom) ali i metodama analize nelinearnih vremenskih nizova gdje su primijenjeni alternativni pristupi (korelacijska dimenzija i Ljapunovljevi eksponenti). Aplikacijom navedenih statističkih testova verificirane su alternativne hipoteze i dokazane signifikantne razlike koje ukazuju u prilog postojanja turbulencija i prisustva kaosa u tijeku praćenja ciljanog sustava.

Ključne riječi: anoreksija, klinička studija slučaja, analiza vremenskih nizova, nelinearna dinamika, Ljapunovljevi eksponenti

Adresa za dopisivanje: Prof. dr. sc. Aleksandar Halmi
Sveučilište u Zadru
Odjel za turizam i komunikacijske znanosti
57000 Zadar, Hrvatska

SUMMARY

ANOREXIA CLINICAL CASE STUDY BY DYNAMIC ANALYSIS OF TIME SEQUENCES

A. HALMI and J. VIDA KOVIĆ

Department of Tourism and Communication Science, University of Zadar, Zadar, Croatia

Clinical-diagnostic and epidemiologic studies of anorexia are very rare in scientific research in the field of social service. Although anorexia as a medicosocial problem was known as early as the Middle Ages, its prevalence increased abruptly in the 1990s, even assuming serious epidemiologic extent in some countries (USA, Great Britain, Italy and France). In this article, the authors focused on the clinical study of a case of anorexia by following time sequences, in the frame of which they observed ‘unusual attractors’ that could be attributed to chaotic dynamics. Data were collected at regular time intervals (by weekly follow up) using assessment scales

for four months. In this case study, specific designs were used on empirical material collection: A-B design or basic design, where data were collected in the phase of observation (A-phase or monitoring phase) and in intervention phase (B-phase or treatment phase), and A-B-C design or successive design (when target interventions fail to produce expected results or output). The hypotheses were tested by classic statistical procedures (two standard deviations, analysis of frequencies, and secular trend) and methods of analysis of nonlinear time sequences by using alternative approaches (correlation dimension and Lyapunov exponents). These statistical tests verified alternative hypotheses and demonstrated significant differences supporting the existence of turbulences and chaos during the target system follow up.

Key words: anorexia, clinical case study, analysis of time sequences, nonlinear dynamics, Lyapunov exponents

OBILJEŽJA PACIJENATA HOSPITALIZIRANIH U PSIHIJATRIJSKU BOLNICU VRAPČE ZBOG POKUŠAJA SUICIDA

MARINA TOTIĆ, LANA MUŽINIĆ i VLADO JUKIĆ

Psihijatrijska bolnica Vrapče, Zagreb, Hrvatska

Analizirana su pojedina obilježja pacijenata hospitaliziranih u Psihijatrijsku bolnicu Vrapče zbog pokušaja suicida. Obuhvaćena su razdoblja 2002. i 2003. te 2007. i 2008. godine. Cilj rada bio je ispitati razlike u učestalosti pokušaja suicida s obzirom na glavnu otpusnu dijagnozu, spol, dob i način pokušaja suicida. Istraživanje je provedeno analiziranjem dokumentacije pacijenata koji su primljeni pod dijagnozom pokušaja suicida. Iz dokumentacije su obrađivani sljedeći podaci: glavna – otpusna dijagnoza, spol, dob i način pokušaja suicida. U 2002. i 2003. godini bilo je ukupno 175 ispitanika, dok ih je u 2007. i 2008. godini bilo ukupno 243. Rezultati su pokazali da je pokušaj suicida kao prva (glavna) dijagnoza pri prijmu i otpustu bio u 26,6% ispitanika, a zatim kao prve otpusne dijagnoze slijede: u 17,7% slučajeva dijagnoza depresije, u 15,2% dijagnoza neurotskog poremećaja, povezanog sa stresom i somatoformnog poremećaja, u 12,3% dijagnoza organskog i simptomatskog duševnog poremećaja, u 11,1% dijagnoza duševnog poremećaja i poremećaja ponašanja zbog uporabe psihoaktivnih tvari, u 8,2% dijagnoza poremećaja ličnosti i ponašanja odraslih te u 7% dijagnoza shizofrenije. U istraživanju se pokazalo da suicid pokušavaju podjednako osobe muškog i ženskog spola, u dobi od 39 do 59 godina, namjernim samootrovanjem. Potrebna su daljnja istraživanja u cilju utvrđivanja čimbenika rizika od suicidalnog ponašanja te izrada što boljih planova prevencije.

Ključne riječi: pokušaji suicida, psihički poremećaji, depresija, samootrovanje

Adresa za dopisivanje: Prof. dr. sc. Lana Mužinić, dr. med.

Psihijatrijska bolnica Vrapče

Bolnička 32

10090 Zagreb, Hrvatska

Tel: 098 569 977

E-pošta: lana.muzinic@inet.hr

SUMMARY

CHARACTERISTICS OF PATIENTS HOSPITALIZED AT VRAPČE PSYCHIATRIC HOSPITAL FOR ATTEMPTED SUICIDE

M. TOTIĆ, L. MUŽINIĆ and V. JUKIĆ

Vrapče Psychiatric Hospital, Zagreb, Croatia

The study analyzed the characteristics of people hospitalized at Vrapče Psychiatric Hospital for attempted suicide. The analyses considered all relevant data from the years 2002, 2003, 2007 and 2008. The main aim of the study was to assess differences in the frequency of suicidal attempts according to the main discharge diagnosis, sex, age and way of attempting suicide. The study was carried out by analyzing documentation of patients admitted under the diagnosis of attempted suicide. The following data were collected from patient documentation: main discharge diagnosis, sex, age and way of attempting suicide. A total of 175 subjects were

analyzed in 2002 and 2003, and 243 subjects in 2007 and 2008. Study results showed attempted suicide as the first (main) diagnosis at both patient admission and discharge to be recorded in 26.6% of study subjects; the next main discharge diagnoses included depression in 17.7%, neurotic, stress related and somatoform disorders in 15.2%, organic and symptomatic mental disorders in 12.3%, psychoactive substance abuse in 11.1%, personality disorders and adult behavior disorders in 8.2%, and schizophrenia in 7% of subjects. The study revealed suicide attempts by intentional self-poisoning to be equally common among male and female subjects aged 39-59. Additional studies are needed to identify the risk factors for suicidal behavior and to seek for the best possible suicide prevention programs.

Key words: attempted suicide, mental disorders, depression, self-poisoning

SUICID OBOLJELOG OD PTSP-A: REAKCIJA ŽALOVANJA U BOLNIČKOM GRUPNOM PSIHOTERAPIJSKOM I SOCIOTERAPIJSKOM PROGRAMU

BRANKA RESTEK-PETROVIĆ, SLOBODANKA KEZIĆ, MATE MIHANOVIĆ,
MAJDA GRAH, NENAD KAMERMAN i NINA MAYER

Psijhijatrijska bolnica „Sveti Ivan”, Zagreb, Hrvatska

Suicid bolesnika rizik je psihijatrijske profesije. Svaki gubitak pacijenta bolan je i traumatičan za terapeute i osoblje koji su o njemu brinuli, kao i bolesnike koji su se s njim liječili i suosjećali. Opisana je reakcija žalovanja osoblja i bolesnika nakon suicida bolesnika s dijagnozom PTSP-a. Suicid se dogodio na otvorenom bolničkom odjelu s psihoterapijskim i socioterapijskim programom kojima su bili obuhvaćeni većinom oboljeli od PTSP-a, pretežno ratni veterani te drugi ratni stradalnici uz manji broj bolesnika različitih drugih dijagnostičkih kategorija. Opisani su procesi stvaranja grupne kohezije u srednjoj i malim grupama te u radu terapijske zajednice. U sigurnom ozračju bazičnog povjerenja stvoreni su uvjeti koji su omogućili verbalizaciju osjećaja te početak rekonstrukcije traumatske priče. Organiziranje karmina na odjelu pružilo je sociokulturni okvir u kojem se na socijalno prihvatljiv način gubitak podijelio i proradio s obitelji umrloga, te s osobljem odjela koje je imalo funkciju druge, proširene obitelji.

Ključne riječi: suicid, PTSP, žalovanje, bolnička grupna psihoterapija, socioterapija

Adresa za dopisivanje: Dr. sc. Branka Restek-Petrović, dr. med.

Psijhijatrijska bolnica „Sveti Ivan”

Jankomir 11

p.p. 68

10090 Zagreb, Hrvatska

E-pošta: branka.restek-petrovic@pbsvi.hr

SUMMARY

SUICIDE OF A PTSD PATIENT: MOURNING REACTIONS IN THE INPATIENT PSYCHOTHERAPEUTIC AND SOCIOTHERAPEUTIC PROGRAM

B. RESTEK-PETROVIĆ, S. KEZIĆ, M. MIHANOVIĆ, M. GRAH, N. KAMERMAN and N. MAYER

Sveti Ivan Psychiatric Hospital, Zagreb, Croatia

Suicide of a patient is a risk in psychiatric profession. Every loss of a patient is painful and traumatic for the therapists and personnel providing care of the patient, as well as for other patients treated along with him and sympathizing with him. The reaction of mourning in the personnel and patients after suicide of a patient diagnosed with posttraumatic stress disorder (PTSD) is described. The suicide occurred on the open ward with psychotherapeutic and sociotherapeutic program, which mainly included PTSD patients, mostly war veterans, and other war victims with a minor number of patients with other various diagnostic categories. The processes of creating group cohesion in median and small groups, and activities of therapeutic community are also described. A safe atmosphere of basic trust provided conditions that allowed for verbalization of feelings and beginning of the traumatic story re-enactment. Organizing the ‘commemorative ceremony’ on the ward offered the socio-cultural framework in which the loss was shared and processed together with family members of the deceased patient in a socially acceptable way, and with the ward personnel who took the role of extended family.

Key words: suicide, posttraumatic stress disorder, mourning, inpatient group psychotherapy, sociotherapy

PSIHIJATRIJSKI SIMPTOMI WILSONOVE BOLESTI – DIFERENCIJALNO DIJAGNOSTIČKA DILEMA

VESNA POPOVIĆ-KNAPIĆ, NADA BRATALJENOVIĆ-SVILOKOS¹ i ZORAN MADŽARAC

Klinika za psihijatriju i ¹Klinika za neurologiju, Klinički bolnički centar Zagreb, Zagreb, Hrvatska

Wilsonova bolest (WB) ili hepatolentikularna degeneracija je genetski neurodegenerativni poremećaj metabolizma bakra koji ima opsežan klinički spektar i zahtijeva visoki intenzitet predosjećaja za postavljanje ispravne dijagnoze s obzirom na česte diferencijalno-dijagnostičke dileme. Prikazali smo bolesnicu u koje je došlo do „preklapanja“ psihijatrijskih i neuroloških simptoma, što je otežalo dijagnosticiranje bolesti. Cilj je bio da pokušamo doći do zaključka kako što ranije prepoznati WB s obzirom da se ta bolest u svom ranom početku iskazuje psihijatrijskim simptomima, a tek kasnije neurološkim, odnosno ostalim simptomima. Slučaj prikazane bolesnice pokazuje potrebu pažljive obrade svakog psihijatrijskog bolesnika kako bi se izbjeglo dijagnostičke pogreške koje mogu imati dalekosežne nepovoljne posljedice. Iz izvješća raznih autora vidljivo je da postoji velika nekonzistentnost u podacima o pojavnosti simptoma, što potvrđuje poteškoće u dijagnosticiranju WB.

Ključne riječi: Wilsonova bolest, psihijatrijski simptomi, poremećaj ponašanja, psihoze

Adresa za dopisivanje: Vesna Popović-Knapić, dr. med.

Klinika za psihijatriju

Klinički bolnički centar Zagreb

Kišpatićeva 12

10 000 Zagreb, Hrvatska

E-pošta: vesna.popovic-knopic2@zg.t-com.hr

SUMMARY

PSYCHIATRIC SYMPTOMS OF WILSON'S DISEASE – A DIFFERENTIAL DIAGNOSIS DILEMMA

V. POPOVIĆ-KNAPIĆ, N. BRATALJENOVIĆ-SVILOKOS¹ and Z. MADŽARAC

*University Department of Psychiatry and ¹University Department of Neurology,
Zagreb University Hospital Center, Zagreb, Croatia*

Wilson's disease, called also hepatolenticular degeneration, is a genetic neurodegenerative defect in the metabolism of copper, characterized by a broad clinical spectrum, thus requiring high sense for making an accurate diagnosis because of common differential diagnosis dilemmas. In the female patient presented, 'overlapping' of psychiatric and neurologic symptoms occurred, thus making the accurate diagnosis quite difficult to reach. The aim was to see how to recognize Wilson's disease as early as possible, considering that the disease is manifested by psychiatric symptoms at the onset, and only later by neurologic and other symptoms. The case presented points to the need of careful and thorough work-up in every psychiatric patient in order to avoid diagnostic errors that may incur unfavorable consequences at long term. Literature reports reveal great inconsistency of data on symptom manifestation, thus confirming difficulties in diagnosing Wilson's disease.

Key words: Wilson's disease, psychiatric symptoms, behavior disorders, psychoses